

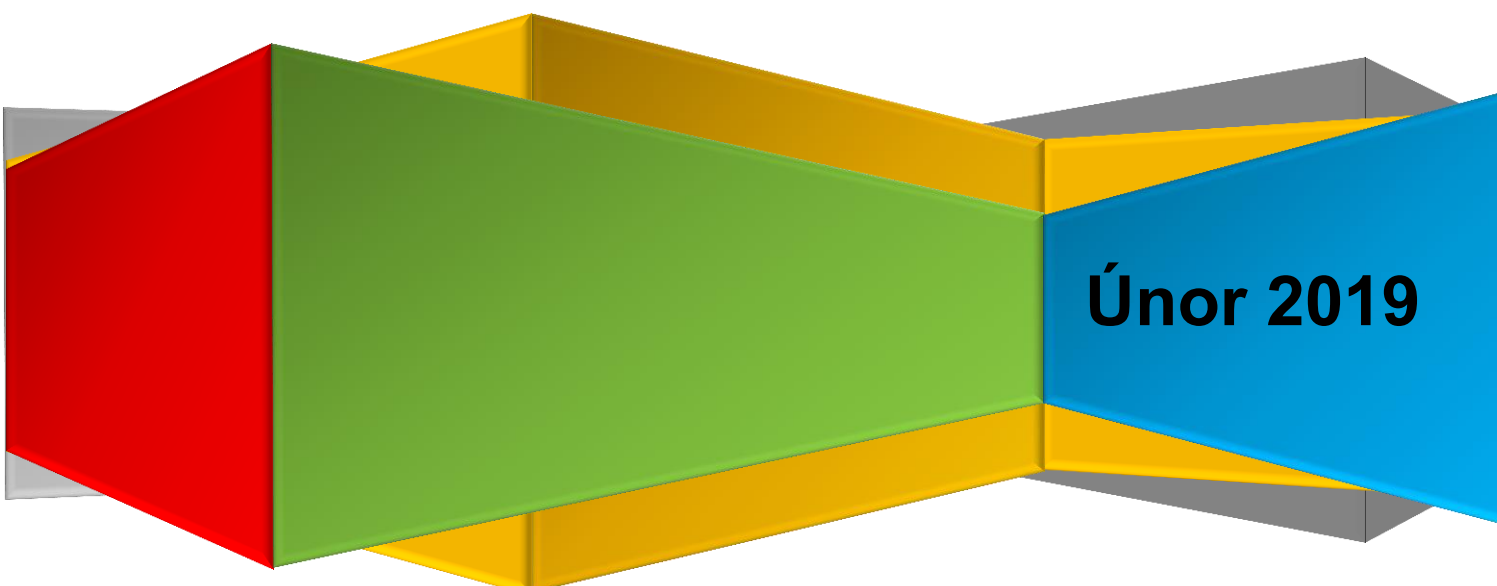
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Agentura
pro sociální začleňování

Vstupní analýza pro oblast vzdělávání města Most

Zpracovali: Výzkumný tým ASZ, Mikuláš Tichý

Únor 2019

Obsah:

1. Úvod a cíle vstupní analýzy	2
2. Cílová skupina	2
3. Analytická část	3
3.1 Charakteristika obce s ohledem na sociální vyloučení.....	3
3.2 Sít' škol, školských zařízení na území města	4
3.2.1 Základní popis sítě	4
3.2.2 Předškolní vzdělávání.....	5
3.2.3 Základní školy	9
3.2.4 Střední školy (vyšší odborné školy)	13
4. Závěry.....	18
4.1 Oblast předškolního vzdělávání.....	18
4.2 Oblast základního vzdělávání.....	19
4.3 Spolupráce hlavních aktérů.....	20

1. Úvod a cíle vstupní analýzy

Tato analýza vznikla v rámci Individuálního projektu systémového **Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami¹ (IKV)**. Hlavním cílem projektu je dosáhnout uplatnění principů IKV na participativním základě a vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení a rozvoj opatření vzniklých v průběhu projektu na lokální úrovni, a to v obcích do projektu zapojených.

Za účelem úspěšné realizace projektu musí být v zapojených obcích provedena analýza. Jejím hlavním cílem je popsat stav, strukturu a kapacity místní vzdělávací sítě, dále pak postoje ke vzdělávání a domnělé či faktické bariéry v přístupu ke vzdělávání na straně cílových skupin projektu. Mezi cílové skupiny projektu patří:

- Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice
- Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení, pedagogičtí pracovníci
- Pracovníci a dobrovolníci v organizacích působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže
- Rodiče dětí a žáků
- Děti a žáci

Na základě dat obsažených v analýze pak můžou svoji činnost rozvíjet lokální konzultanti, metodici a konzultanti inkluzivního vzdělávání pro danou obec, kterým slouží také jako podklad k vytvoření Místního plánu inkluze ve vzdělávání (MPI), nebo pro účely jeho revize. Analýza by měla být považována za prvotní dokument mapující situaci ve vzdělávání **na území města Mostu**. Data v této analýze nejsou konečná, slouží pro základní orientaci v problematice v daném místě a čase. Na podnět výše uvedených aktérů z cílové skupiny a členů pracovní skupiny ke vzdělávání může být tato analýza doplněna o další potřebná data.

2. Cílová skupina

Projekt IKV v SVL je primárně zaměřen na podporu pozitivních vzdělávacích strategií v daných oblastech a odstraňování bariér bránících dětem ze SVL při vstupu do hlavního vzdělávacího proudu. Hlavní cílovou skupinou jsou instituce, hrající nezastupitelnou roli ve vzdělávacím procesu – mateřské, základní a střední školy, jejich ředitelé a pedagogičtí pracovníci. Současně to jsou instituce, které se na chodu škol podílejí – zřizovatelé (městské a krajské úřady), školská poradenská zařízení a dále pak instituce, které se školami často spolupracují, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, NNO, NZDM, ZUŠ a další subjekty.

Druhou a neméně významnou část cílové skupiny tvoří děti a mládež stížená či ohrožená sociálním vyloučením, kterým hrozí, že nebudou zařazeny do hlavního vzdělávacího proudu a spolu s nimi pak i jejich rodiče či zákonní zástupci.

¹ Registrační číslo projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586, OP VVV.

3. Analytická část

3.1 Charakteristika obce s ohledem na sociální vyloučení

Most je statutární město v severozápadních Čechách (NUTS 2 – severozápad), zhruba 45 km západně od krajského města Ústí nad Labem a 100 km jihovýchodně od hlavního města Prahy. Rozloha města je 8 694 ha, má 64 907 obyvatel (k 31. 12. 2018). Most sousedí s pěti správními obvody Ústeckého kraje – Litvínovem (severozápad), Bílinou (východ), Louny (jihovýchod), Žatcem (jihozápad) a Chomutovem (západ). Město je administrativně rozčleněno do osmi částí obce – Komořany, Souš, Starý Most, Rudolice, Most, Čepirohy, Velebudice a Vtelno. Územně je město rozčleněno na 18 katastrálních území. Statutární město Most spolupracovalo s Agenturou pro sociální začleňování (dále jen ASZ) již v letech 2008–2012, spolupráce byla obnovena roku 2016 v rámci tzv. „Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám.“

Ve vývoji počtu obyvatel v Mostě byly dva zásadní zlomy. Prvním byl nárůst počtu obyvatel způsobený rozmachem hornictví v 70 - 80. letech minulého století, kdy se do mosteckého regionu hromadně stěhovali horníci za prací. Od začátku devadesátých let dochází naopak k poklesu počtu obyvatel, který však není rychlý tak, jak byl strmý nárůst počtu obyvatel v 70. a 80. letech. Útlum těžby a také nárůst automatizované výroby v Chemopetrolu měly za následek dramatické zvyšování nezaměstnanosti, která se podepisuje na odlivu trvale žijících obyvatel až do současnosti.

Vzdělanostní struktura při porovnání s celorepublikovým průměrem je výrazně nižší a město Most dosahuje nižší vzdělanostní úrovně i oproti průměru v Ústeckém kraji. Rozvoj vzdělání je proto klíčovým krokem ke změně. Z analyzovaných dat je patrné, že u mužů převládá střední vzdělání bez maturity, kdežto u žen nejvyššího ukazatele dosahuje střední vzdělání s maturitou. Procento lidí s vysokoškolským vzděláním je značně nižší než procento osob se základním vzděláním.

V Mostě dlouhodobě existují tři sociálně vyloučené lokality: sídliště Chanov, sídliště „Stovky“ a „Sedmistovky“ a další deprivované lokality, které identifikovala vstupní analýza. Jedná se o několik domů v centru města v ulici M. G. Dobnera, ulici U Věžových domů, Javorové a K. H. Borovského.² Kromě sídliště Chanov se lokality nachází v centru města, nebo na sídlištích, které jsou přirozenou součástí města. Sídliště Chanov je od města prakticky odříznuto a centrum města od něj není v docházkové vzdálenosti. Velkým problémem je častá migrace (odhadem 300–400 osob měsíčně). Největším problémem z hlediska sociálně patologických jevů je výskyt užívání a distribuce drog, zvýšená kriminalita, hazard, lichva, prostituce a záškoláctví.

²Pro bližší informace k sociálně vyloučeným lokalitám viz SPSZ, str. 17–24. Dokument vznikl za podpory Agentury pro sociální začleňování v rámci projektu: „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“ CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586

Tab. č. 1 Vybrané sociodemografické údaje Most, zdroj: Město Most, www.mesto-most.cz.

UKAZATEL	2008	2018
Počet obyvatel (k 31. 12.)	67 238	64 907
Průměrný věk obyvatel	39,88	41,94

Tab. č. 2 Vybrané sociodemografické údaje Most, zdroj: ČSÚ, www.czso.cz.

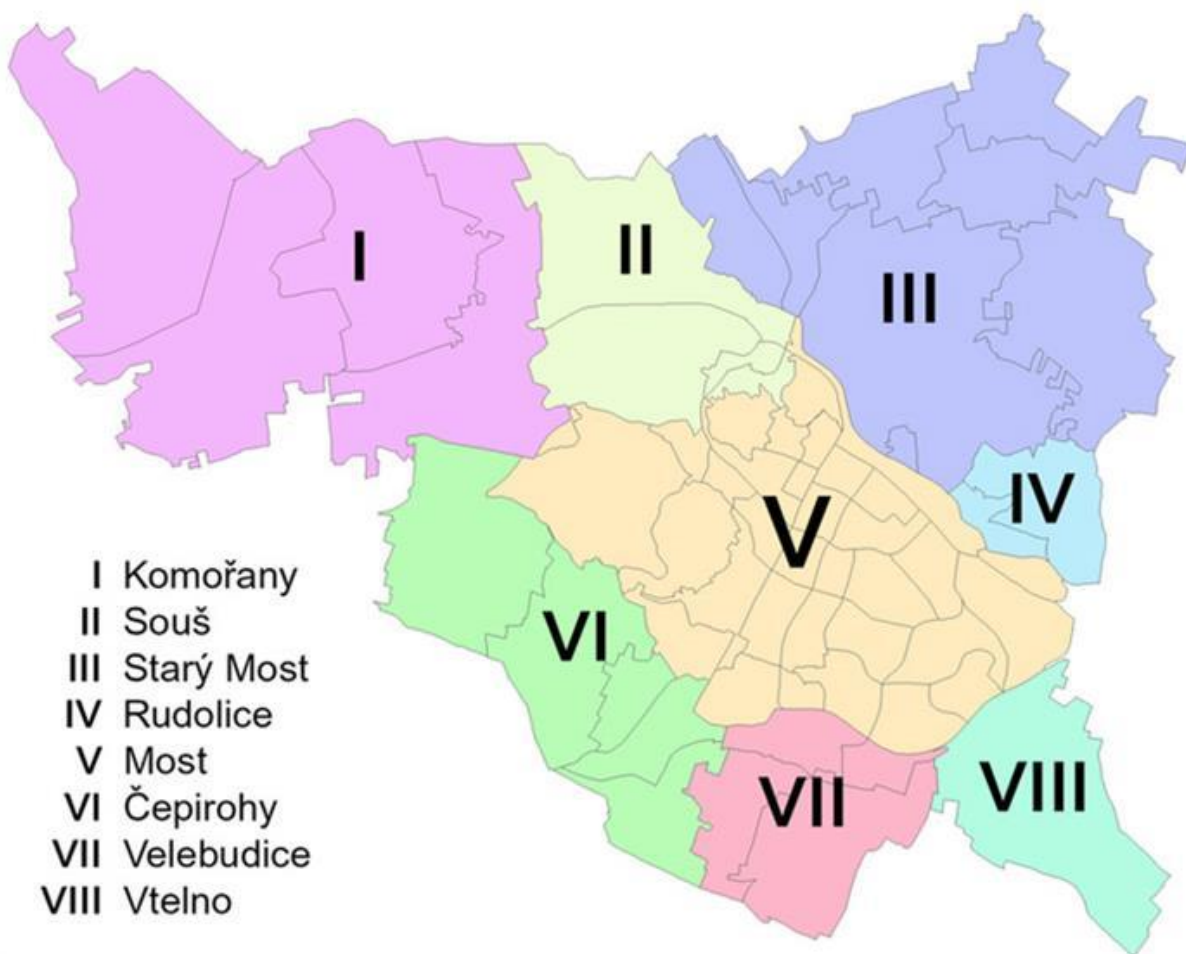
UKAZATEL	2007	2016
Počet obyvatel (k 31. 12.)	67 580	66 997
Přirozený přírůstek obyvatel (narození / zemřelí)	804 / 697	673 / 737
Přistěhovalí	1 389	1 740
Vystěhovalí	1 644	1 910
Přírůstek obyvatel stěhováním (přistěhovalí - vystěhovalí)	-255	-170
Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel	-148	-234
Ve věku 0 – 14 let	10 149	10 207

3.2 Sít' škol, školských zařízení na území města

V Mostě se nachází široká síť jak mateřských, tak základních škol. Většina mateřských i základních škol jsou zřizovaná obcí, nachází se zde i školy a školy soukromé i zřizované Ústeckým krajem.

3.2.1 Základní popis sítě

Školy a školská zařízení na území města Mostu využívají nejen děti a žáci přímo z Mostu, ale také z přilehlých obcí v ORP Most, které je administrativně rozčleněno do osmi částí obce – Komořany, Souš, Starý Most, Rudolice, Most, Čepirohy, Velebudice a Vtelno.

Obr. č. 1 Rozdělení města Mostu, zdroj Město most, www.mesto-most.cz

3.2.2 Předškolní vzdělávání

Obec má vyhláškou města č. 1/2017 stanoveny celkem čtyři školské obvody:

Obvod č. 1 pro MŠ Antonína Sochora je tvořen z části území statutárního města Mostu a celým územím místních částí Rudolice a Čepirohy. Částečně sem budou docházet děti ze SVL „Javorová/Jalta“ (popř. označení „Pětistovky“), částečně ze SVL „U Věžových domů“.

Obvod č. 2 pro MŠ Hutnická je tvořen z části území statutárního města Mostu a celým územím místních částí Komořany, Velebudice a Vtelno. Sem budou docházet děti ze SVL „U Věžových domů“.

Obvod č. 3 pro MŠ Růžová je tvořen z části území statutárního města Mostu. Sem budou docházet děti ze SVL „Javorová/Jalta“, částečně SVL „Sedmistovky“.

Obvod č. 4 pro MŠ Lidická je tvořen z části území statutárního města Mostu vymezené všemi adresami v místní části Most, které nejsou uvedeny v přílohách č. 1, 2 nebo 3 obecně závazné vyhlášky č. 1/2017, a celým územím místních částí Souš a Starý Most. Sem budou docházet děti ze SVL „Stovky“, SVL „Sedmistovky“, SVL „M. G. Dobnera“, SVL „Chanov“, SVL „K. H. Borovského“. MŠ Lidická je největší mosteckou MŠ s dalšími 14 odloučenými pracovišti:

- odloučené pracoviště Albrechtická 414
- odloučené pracoviště Albrechtická 503
- odloučené pracoviště Bělehradská 532
- odloučené pracoviště K. H. Borovského 1145
- odloučené pracoviště Antonína Dvořáka 2429
- odloučené pracoviště K. J. Erbena 587
- odloučené pracoviště Zdeňka Fibicha 2822
- odloučené pracoviště Františka Kmocha 1820
- odloučené pracoviště Komořanská 799
- odloučené pracoviště Jana Kříže 847
- odloučené pracoviště Františka Malíka 974
- odloučené pracoviště Vítězslava Nezvala 2648
- odloučené pracoviště Marie Pujmanové 2535
- odloučené pracoviště U Cáchovy 2738.

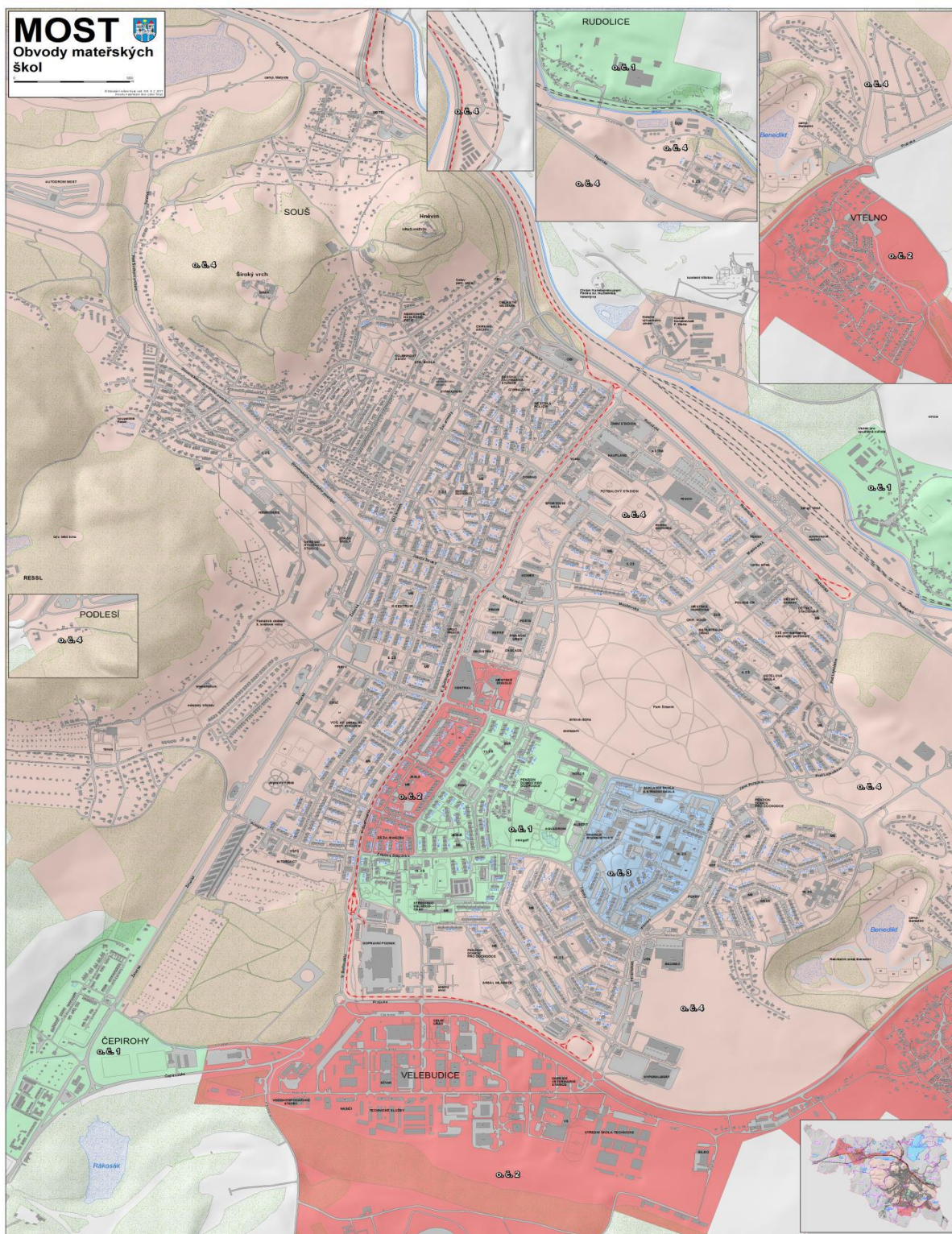
(vyhláška města Most č. 1/2017)

V Mostě působí 5 mateřských škol na 20 pracovištích, ve kterých je celkem 2 082 dětí, s nimiž pracuje 156 pedagogů. Město Most je zřizovatelem 4 MŠ. Mateřské školy průměrně uváděly, že zhruba 7,5 % dětí vnímají z více důvodů jako ohrožené školním neúspěchem. Mezi tyto důvody mohou podle vyjádření pedagogů patřit vady řeči, jiné jazykové prostředí nebo nepodnětné prostředí sociálně vyloučených lokalit. Z tohoto počtu tvoří 18,6 % dětí zdravotně znevýhodněných, 48,1 % dětí sociálně znevýhodněných a 33,3 % tvoří děti jazykově znevýhodněné. Mateřské školy uvedly, že u 13,5 % dětí je třeba věnovat zvýšenou pozornost riziku ohrožení školním neúspěchem. (Místní plán inkluze 2016³)

³ Dokument vznikl za podpory Agentury pro sociální začleňování v rámci projektu: „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“ CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586

Tab. č. 3 Mateřské školy v Mostu, zdroj: MPI 2016

Název Školy	Zřizovatel	Kapacita	Počet tříd
Mateřská škola, Most, Hutnická 2938, p. o.	Město Most	150	6
Mateřská škola, Most, Lidická 44, p. o. (14 odloučených pracovišť)	Město Most	1 330	52
Mateřská škola, Most, Růžová 1427, p. o.	Město Most	150	6
Mateřská škola, Most, Antonína Sochora 2937, p. o.	Město Most	150	6
Advanture Montessori Academy, mateřská škola Sovička, s.r.o.	Soukromý sektor	Nezjištěno	Nezjištěno

Obr. č. 2 Mapa spádových obvodů MŠ Most

3.2.3 Základní školy

Na území statutárního města Mostu působí **15 základních škol**. Z tohoto počtu je 11 zřizováno městem Most, 2 ZŠ jsou soukromé a 2 ZŠ zřizuje Ústecký kraj. Ty soukromé níže v tabulce nejsou uvedeny, neboť v kontextu této vstupní analýzy jsou nepředmětné. Kapacita základních škol zřízených městem Most činí 6 880 žáků a ve školním roce 2016/2017 byla naplněna z 83,4 %. Dle údajů ze zahajovacích výkazů školního roku 2016/2017 z 30. 9. 2016 nedisponovala žádná z mosteckých ZŠ službami školního psychologa a ve čtyřech školách působili speciální pedagogové.

Tab. č. 4. informace k jednotlivým školám⁴

Název školy	Zřizovatel	Kapacita	Počet žáků	Počet žáků s IVP	Podíl dětí se sociálním znevýhodněním v %	Počet pedagogů	Počet asistentů (vč. Sociálních a školních)	Obědy do škol	Přípravný ročník	Třídy zřízené podle § 16/9 školského zákona	Segregace na úrovni tříd
ZŠ a SŠ Jana Palacha	Kraj	320	283	50	70	31	19	Ne	Ano	Ano	Ne
ZŠ prof. Zdeňka Matějčka	Kraj	200	200	100	10	23	13	Ne	Ne	Ano	Ne
ZŠ J. A. Komenského	Obec	620	500	45	12	33	18	Ne	Ano	Ne	Ne
ZŠ Jakuba Arbese	Obec	660	660	40	10	40	6	Ano	Ano	Ne	Ne
ZŠ Obránců míru	Obec	600	542	26	5	43	6	Ano	Ne	Ne	Ne
ZŠ Okružní	Obec	765	462	22	8	29	12	Ano	Ano	Ne	Ne
ZŠ Rozmarýnova	Obec	1000	750	14	11	43	3	Ano	Ne	Ne	Ne
ZŠ Svážná	Obec	480	402	19	4	24	5	Ano	Ne	Ne	Ne
ZŠ U Stadionu	Obec	600	535	22	40	33	5	Ne	Ano	Ne	Ano
ZŠ Václava Talicha	Obec	600	582	/	/	33	3	/	Ano	Ne	/
ZŠ Vítězslava Nezvala	Obec	600	530	20	25	33	17	Ano	Ano	Ne	Ne
ZŠ Zdeňka Štěpánka	Obec	655	647	35	2,5	46	10	Ano	Ano	Ne	Ne
ZŠ Zlatnická	Obec	300	182	20	100	28	5	Ne	Ano	Ano	Ne

3.2.1.1 Spádové oblasti základních škol

Město Most rozhodlo Obecně závaznou vyhláškou č. 3/2017 o školských obvodech.

Obvod č. 1 pro ZŠ Svážná je tvořen z části území statutárního města Most, celým územím místních částí Souš a Komořany a společným školským obvodem základní školy pro obec

⁴ kvalifikovaný odhad ředitelů ZŠ

Korozluky, Lužice, Patokryje a Skršín. Školu prakticky nenavštěvují děti ze SVL, tvoří pouze 4 % všech žáků.

Obvod č. 3 pro ZŠ U Stadionu je tvořen z části území statutárního města Most a celé místní části Starý Most. Docházejí sem žáci ze SVL „Stovky“ a „M. G. Dobnera“. Děti ze SVL tvoří cca 40 % všech žáků.

Obvod č. 4 pro ZŠ Václava Talicha je tvořen z části území statutárního města Most. Docházejí sem žáci ze SVL „K. H. Borovského“. Procento dětí ze SVL nebylo zjištěno.

Obvod č. 5 pro ZŠ Zlatnická je tvořen z části území statutárního města Most a z celé místní části Rudolice. Docházejí sem žáci ze SVL „Chanov“. Škola je prakticky ze 100 % tvořena dětmi ze SVL.

Obvod č. 7 pro ZŠ Jakuba Arbesa je tvořen z části území statutárního města Most a společným školským obvodem základní školy pro obec Malé Březno. Docházejí sem žáci ze SVL „Stovky“. Děti ze SVL tvoří cca 10 % všech žáků.

Obvod č. 8 pro ZŠ Vítězslava Nezvala je tvořen z části území statutárního města Most. Docházejí sem žáci ze SVL „Stovky“ a „M. G. Dobnera“. Děti ze SVL tvoří cca 25 % všech žáků.

Obvod č. 10 pro ZŠ Zdeňka Štěpánka je tvořen z části území statutárního města Most, celým územím místních částí Velebudice, Čepirohy, Vtelno a společným školským obvodem základní školy pro obce Havraň, Lišnice, Polerady a Volevčice. Částečně sem docházejí žáci ze SVL „U Věžových domů“. Děti ze SVL tvoří cca 2,5 % všech žáků.

Obvod č. 11 pro ZŠ Obránců míru je tvořen z části území statutárního města Most. Docházejí sem žáci ze SVL „U Věžových domů“. Procento dětí ze SVL nebylo zjištěno.

Obvod č. 14 pro ZŠ Rozmarýnová je tvořen z části území statutárního města Most. Docházejí sem žáci ze SVL „Javorová/Jalta“ (popř. označení „Pětistovky“) a SVL „Sedmistovky“. Děti ze SVL tvoří cca 11 % všech žáků.

Obvod č. 15 pro ZŠ J. A. Komenského je tvořen z části území statutárního města Most. Docházejí sem žáci ze SVL „Sedmistovky“. Procento dětí ze SVL nebylo zjištěno.

Obvod č. 18 pro ZŠ Okružní je tvořen z části území statutárního města Most. Docházejí sem žáci ze SVL „Sedmistovky“. Procento dětí ze SVL nebylo zjištěno. (vyhláška města Most č. 3/2017)

- **ZŠ Svážná.** Škola má spádovost bez SVL, tvoří ji spíše rodinné domy a vilky. Nemá spádově děti ze SVL. Celkový počet dětí ze SVL je dle kvalifikovaného odhadu zástupce školy 15 žáků z toho 10 Romů. Škola nemá rozšířenou výuku. Zaměřuje se však na ekologii a environmentální výchovu. Zajímavostí je, že má třídy v přírodě. Škola nemá žádnou speciální třídu zřízenou podle § 16 dost. 9 školského zákona.
- **ZŠ U Stadionu:** Základní škola má rozšířenou výuku tělesné výchovy. Z důvodu nastavené vyhlášky školu navštěvuje nejvíce dětí ze SVL, pomineme-li ZŠ Zlatnickou v Rudolicích. Škola se potýká s výchovnými problémy žáků a také s nedostatkem pedagogů. Městská vyhláška upravující spádovost škol nejproblémovější lokalitu ve městě v ul. Budovatelů, tzv. Stovky rozdělilo napůl, přičemž polovina dětí navštěvuje předmětnou ZŠ U Stadionu školu a druhá polovina ZŠ Vítězslava Nezvala. Škola nemá speciální třídu zřízenou podle § 16 dost. 9 školského zákona. ZŠ U Stadionu není navštěvovaná pouze dětmi ze SVL, kterou má ve svém obvodu, ale navštěvují ji i děti z jiných vyloučených lokalit. Celkový počet dětí ze SVL je dle kvalifikovaného odhadu zástupce školy cca 40 % z toho 30 % Romů.
- **ZŠ Zlatnická,** městská část Rudolice. Škola se nachází přímo na sídlišti Chanov a jedná se prakticky o 100% romskou školu. Část staré zástavby Chanov není SVL a místní děti ZŠ Zlatnickou nenavštěvují, i když spádově pod školu patří. Škola nemá rozšířenou výuku, ale má tři speciální třídy zřízené podle § 16 dost. 9 školského zákona. ZŠ Zlatnická je typicky segregovaná škola umístěná přímo v sociálně vyloučené lokalitě.
- **ZŠ Jakuba Arbese:** Tato prestižnější škola, je sice v blízkosti sociálně vyloučené lokality tzv. „stovky“, bylo však zjištěno, že v každé třídě jsou cca 2-3 děti romské, celkem přibližně 10 % sociálně znevýhodněných dětí. Škola nemá rozšířenou výuku a taktéž nemá speciální třídu zřízenou podle § 16 dost. 9 školského zákona.
- **ZŠ Vítězslava Nezvala:** Škola má ve své spádové SVL („Stovky“ a „Dobnerova“). Škola má i mezi obyvateli města pověst „cikánské školy“. Zástupce školy uvedl, že zhruba ¼ školy tvoří děti sociálně vyloučení, kolik jich je ale nedokázal specifikovat. Škola nemá rozšířenou výuku a taktéž nemá speciální třídu zřízenou podle § 16 dost. 9 školského zákona.
- **ZŠ Zdeňka Štěpánka:** Zástupce školy odhadl, že dětí ze SVL může mít cca 15-20. Kolik je z nich Romů, nebo z jiných menšin ale nedokázala určit. Škola má rozšířenou výuku tělesné výchovy a matematiky. Nemá speciální třídu zřízenou podle § 16 dost. 9 školského zákona.
- **ZŠ Rozmarýnova:** V minulosti velmi prestižní jazyková základní škola. Škola má ve své spádovosti SVL Javorová. Navštěvuje ji však i velké množství dětí ze SVL „Sedmistovky“. Škola má rozšířenou výuku jazyků, ale nemá speciální třídu zřízenou podle § 16 dost. 9 školského zákona. ZŠ Rozmarýnova je hojně navštěvovaná dětmi ze SVL. Dle kvalifikovaného odhadu zástupce školy má 11 % dětí sociálně znevýhodněných. 90 % z nich jsou Romové.
- **ZŠ prof. Zdeňka Matějčka:** Celá škola je zřízena podle § 16/9 školského zákona. V Mostě se jí říká DIS škola, neboť je hojně navštěvovaná dětmi se SPUaCH. Navštěvují jí i děti bez LMP a níže. Jedná se o školu, která si zakládá na své specifčnosti a na tom, že s dětmi se specifickými poruchami učení a chování umí pracovat. ZŠ prof. Zdeňka Matějčka navštěvuje cca 10 % romských dětí, přičemž některé z nich jsou ze SVL.

- **ZŠ a SŠ Jana Palacha:** Třídy ZŠ v celé škole jsou zřízeny podle § 16/9 školského zákona. Škola je zřizovaná krajem. ZŠ a SŠ Jana Palacha je typická bývalá zvláštní škola. Celkem 70 % dětí ze SVL z toho 55 % Romů.

3.2.4 Střední školy (vyšší odborné školy)

Na území města Mostu působí 10 středních škol, zřizovatelem čtyř z nich je Ústecký kraj, ostatní zřizují soukromé subjekty.

Střední škola technická, Most, p. o.

Škola je příspěvkovou organizací Ústeckého kraje. Vyučují se zde obory zaměřené zejména na strojírenství, elektrotechniku, stavebnictví, ekonomiku, administrativu a výpočetní techniku. Ve školním roce 2014/2015 byl otevřen 3letý učební obor operátor skladování, a to v nově zřízeném místě poskytovaného vzdělávání – v Polyfunkčním centru Chanov. Je to jediná vyloučená lokalita v ČR, kde je detašované pracoviště střední školy. Také teoretická výuka 3letého učebního oboru zahradnické práce probíhá po celé 3 roky v Chanově. Nedílnou součástí komplexu školy jsou prostory pro teoretické vyučování, odborný výcvik, domov mládeže a školní jídelna. V prostorách pro odborný výcvik se organizuje rovněž vzdělávání dospělých formou rekvalifikačních a odborných kurzů, školení a seminářů. Škola také nabízí dvouleté střední vzdělání s výučním listem určené pro žáky, kteří absolvovali základní školu v nižších ročnících než v devátém.

Podkrušnohorské gymnázium, Most, p. o.

Škola je příspěvkovou organizací Ústeckého kraje. Jejím posláním je poskytování úplného středoškolského vzdělání v přípravě pro výkon povolání nebo pracovní činnosti a příprava studentů ke studiu na vysokých školách. Škola má čtyřleté a osmileté studium. Specifikem školy je obor vzdělávání 79-42-K/41 gymnázium se sportovní přípravou. Je jediným sportovním gymnáziem v Ústeckém kraji. Činnost školy se řídí školními vzdělávacími programy „Nechť je cílem studia moudrost“ (nižší stupeň víceletého studia), „Společný svět“ (vyšší stupeň víceletého studia a čtyřleté studium), „Svět v pohybu“ (gymnázium se sportovní přípravou) zpracovanými podle příslušných RVP.

Střední průmyslová škola a Střední odborná škola gastronomie a služeb, Most, p. o.

Škola je příspěvkovou organizací Ústeckého kraje. Poskytuje střední vzdělání s výučním listem v oborech kuchař, číšník, prodavač, stravovací a ubytovací služby, prodavačské práce, dále pak středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou v oborech gastronomie, obchodník, kosmetické služby, strojírenství, provoz a ekonomika dopravy, ekonomika podnikání, technické lyceum.

Vyšší odborná škola ekonomická, sociální a zdravotnická, Obchodní akademie, Střední pedagogická škola a Střední zdravotnická škola, Most, p. o.

Škola je příspěvkovou organizací a jejím zřizovatelem je Ústecký kraj. Poskytuje střední vzdělání, střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání. Vyšší odborná škola realizuje denní a kombinovanou formu studia v oborech sociálně-právní činnost, firemní ekonomika, právní asistence, předškolní a mimoškolní pedagogika, diplomovaná všeobecná sestra, diplomovaný nutriční terapeut. Kapacita školy je 2 150 žáků a studentů, z toho 1 290 žáků střední školy, 860 studentů vyšší odborné školy.

Střední odborná škola InterDACT, s. r. o

Škola nabízí denní formu vzdělání v oborech sociální činnost, informační technologie a veřejnosprávní činnost. Přípravuje žáky pro budoucí uplatnění v širokém spektru státních a sociálních služeb, oblasti informačních technologií, administrativní činnosti v oblasti justice, samosprávě, v právních a personálních odděleních soukromých společností. Soukromá hotelová škola Bukaschool, s. r. o. Soukromá střední škola nabízí vzdělávání v oborech hotelnictví s turismem, stevard/stevardka. Absolventi najdou uplatnění ve středních technickohospodářských funkcích ve službách stravovacích, ubytovacích, informačních a dalších službách cestovního ruchu, budou vykonávat odborné činnosti provozní, marketingové, obchodně-podnikatelské a řídicí v nejrůznějších pracovních pozicích a právně organizačních formách podnikání, a to jak v pozici zaměstnance, tak zaměstnavatele a podnikatele.

Střední odborná škola LIVA, s. r. o.

Soukromá střední škola nabízí výuku dálkovou a prezenční formou v maturitních oborech podnikání, provozní technika, provozní elektrotechnika, veřejnosprávní činnost, ekonomika a podnikání (zaměřené na účetnictví a účetní software).

3.2.5. Neziskové organizace a subjekty zájmového vzdělávání

Základní umělecká škola, Most, Moskevská 13, p. o.

Zřizovatelem Základní umělecké školy, Most, Moskevská 13, příspěvkové organizace, je město Most. ZUŠ Moskevská je školou zaměřenou na nehudební obory, lze zde studovat obor výtvarný, taneční a literárně-dramatický. Škola pravidelně pořádá výstavy prací svých žáků, vystoupení kolektivů, účastní se řady domácích i zahraničních výtvarných, tanečních a literárně-dramatických soutěží a přehlídek.

Základní umělecká škola F. L. Gassmanna, Most, Obránců míru 2364, p. o.

Základní umělecká škola od školního roku 1968/1969 působí v budově v ulici Obránců míru. ZUŠ F. L. Gassmanna se zaměřuje na výuku ve čtyřech uměleckých oborech: hudební, výtvarný, literárně-dramatický a taneční obor. Zřizovatelem školy je statutární město Most.

Vzdělávací centrum Genesia, z. s.

Vzdělávací centrum Genesia, z. s., realizuje vzdělávací projekty ve spolupráci se školskými zařízeními převážně na území Ústeckého kraje již od roku 2003. V rámci ESF realizoval řadu projektů, které vždy vycházely z potřeby a zájmu místních školských zařízení, která se v různé míře a rozsahu do projektů poté zapojovala v roli partnerů či spolupracujících subjektů.

Vzdělávací centrum Podkrušnohoří, z. s.

Vzdělávací centrum zahájilo svou činnost v lednu 2002. Obsahem činnosti spolku je další vzdělávání a výchova dětí a mladistvých, dospělých, specifických skupin

obyvatelstva a seniorů. Pro tyto skupiny osob realizuje různé projekty zaměřené hlavně na poskytování individuálního poradenství a specifické pomoci při hledání zaměstnání, na zlepšování počítačové gramotnosti, lepší uplatnitelnost na trhu práce, zvyšování sebevědomí, sebedůvěry, psychické odolnosti, schopnosti překonávat překážky.

Oblastní charita Most

Oblastní charita Most je nestátní nezisková – církevní – organizace. Působí od roku 2000. Poskytuje humanitární a sociální pomoc na území Ústeckého a Libereckého kraje. Její střediska a zařízení se nachází v Mostě, Chomutově, Litvínově a v Litvínově-Janově, v Jirkově, Tanvaldu, Žatci, Duchcově, Oseku u Teplic, Zákupích a v Náhlově na Českolipsku. Realizované služby: noclehárna, dům na půl cesty, azylové domy pro muže, ženy a rodiny s dětmi, nízkoprahová denní centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy, odborné sociální poradenství, protidluhové poradny, služby péče.

Dům romské kultury, o. p. s.

Obecně prospěšná společnost Dům romské kultury byla založena v roce 2001. Od svého založení působí v sociálně vyloučené lokalitě Chanov. Realizuje řadu činností v oblasti pracovního poradenství a vytvoření pracovních míst, vzdělávání v oblasti pracovních vztahů, pracovních činností a aktivit volného času. Věnuje se sbírkové a dokumentační činnosti s cílem vytváření dokumentace o životě Romů, provozuje činnosti výstavní, osvětové, přednáškové a publikační včetně činností v internetové síti. Provozuje knihovnu, chráněné dílny, dílny a pracoviště v oblasti výroby, služeb a uměleckých činností a souborů, organizuje společenské, sportovní a kulturní aktivity. Poskytuje dvě registrované sociální služby: nízkoprahové zařízení pro děti a mládež od 6–26 let a terénní programy Chanov.

Diakonie Církve bratrské v Mostě

Jedná se o registrovanou sociální službu, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) Záplata. Služby jsou určeny dětem a mládeži ve věku od 6–18 let. Jde o děti a mládež převážně ze sídliště Liščí Vrch v Mostě, ale uživateli služby mohou být i děti a mládež z jiných lokalit města. Jedná se o děti a mládež, patřící mezi tzv. neorganizované a nepodchycené děti, které mohou být ohrožené sociálně patologickými jevy, jelikož nemají dostatek možností k nerizikovému a aktivnímu trávení volného času.

Junák – český skaut, středisko Oheň Most, z. s.

Oddílová činnost se zaměřuje na hodnotovou výchovu dětí a současně vychází vstříc jejich specifickým zájmům. Programová náplň zahrnuje 26 hlavních a 80 dalších aktivit v oblastech jako je sport, věda a technika, kultura, přírodověda a další. Konkrétní podoba jednotlivých oddílů se liší. V některých se výchovná činnost uskutečňuje společně pro chlapce a děvčata, jinde je samostatná. Program v každé skupině je vyladěn tak, aby odpovídal představám, zájmům a potřebám daného věku. Skauti a skautky se učí týmové spolupráci ve skupině vrstevníků, jsou podporováni v rozvoji samostatnosti a odpovědnosti.

Krušnohorské centrum pro rodinu, z. s.

Cílem činnosti je podpora rodinného soužití – rodinné soudržnosti, rodinné adaptability, kvality komunikace v rodině a posilování odolnosti rodiny, dále pak podpora sociálního rozvoje společnosti a posílení postavení rodiny ve společnosti a v neposlední řadě zlepšení kvality života. Krušnohorské centrum pro rodinu se snaží pomáhat při obnově manželského a rodinného života, posiluje rodinu jako dobré zázemí pro její příslušníky, jako dobré klima pro růst a vývoj jedince. Zařízení realizuje osvětovou činnost, organizuje neformální přátelská setkávání, přednášky/kurzy pro rodiče, děti i mládež, cvičení rodičů s dětmi, klub předškoláků, jednorázové akce zábavného i naučného charakteru, rodinný informační servis, pomoc rodinám v nouzi, služby pro rodinu (péče o dítě / doprovázení apod.), vzdělávací aktivity (počítačové kurzy, motivační programy), zprostředkování pomoci jiných organizací, konzultace prorodinného pracovníka (psychologa) aj. odborníků v obtížných životních situacích.

Mateřské centrum Pojd'te si k nám hrát Most

Mateřské centrum Pojd'te si k nám hrát Most, o. s., bylo založeno v roce 2007 z podnětu mosteckých maminek a svou činnost postupně rozvíjí. Svým členkám a členům, návštěvnicím i návštěvníkům nabízí pravidelné i příležitostné aktivity určené především pro maminky na mateřské dovolené a maminky s malými dětmi do osmi let. Jeho činnost je ale otevřena i dalším rodinným příslušníkům – tatínkům, starším dětem, seniorům.

o. s. MOSTY – sociálně psychologické centrum

Posláním o. s. MOSTY je provozovat takové programy a aktivity v oblasti prevence sociálně patologických jevů, které na Mostecku chybí a napomohou ke snížení výskytu rizikového chování u dětí a mladistvých. Aktivity mají rovněž směřovat ke zvyšování uplatnitelnosti ohrožených skupin na trhu práce. Dále se realizují sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, preventivní programy pro ohroženou mládež. Konkrétně se jedná o etopedickou poradnu (výchovné poradenství pro rodiče) terapii (individuální, rodinná) motivační program (vyjasnění profesní orientace) učební program pro mladistvé s poruchami chování (probační program). U osob opouštějících ústavní zařízení (DD, výchovné ústavy, věznice) o pomoc při vyhledávání zaměstnání, zprostředkování bydlení aj., jistot po výstupu, sociálně právní poradenství dle potřeb, vzdělávací a rekvalifikační kurzy. Realizuje i preventivní programy pro školy. Služby jsou určeny rodinám s dětmi ve věku 6–26 let, u nichž se vyskytuje problémové chování, sociální či psychické problémy, pro mládež z ústavních zařízení (dětské domovy, výchovné ústavy), propuštěným vězňům, školní mládeži.

Dětská organizace ZÁLESÁK Most, z. s.

Dětská organizace Zálesák Most je založena na základě členství jednotlivců a oddílů. Cílem je působit preventivně, celoročně pracovat s dětmi a mládeží v jejich volném čase, upevňovat přátelství, kladný vztah k přírodě a lidem. Věková hranice není omezena. Snahou je zapojit co největší počet dětí a mládeže. Pořádá se i řada akcí pro širokou veřejnost, pro děti i celé rodiny.

Pionýr, z. s. – Pionýrská skupina Dravci

Pionýrská skupina je organizační jednotkou sdružení Pionýr s vlastní právní

subjektivitou. Činnost skupiny spočívá zejména v pravidelném fungování oddílů a vytváření aktivit pro jejich členy, ale též organizování jednodenních i vícedenních akcí, ať již pouze pro členy, či akce otevřené pro širokou veřejnost (např. drakiáda, jarní, letní a podzimní tábory apod.) V současné době fungují čtyři zájmové oddíly s různým zaměřením a jeden volnočasový klub. Sídlí v objektu Soukromé střední školy pro marketing a podnikání. Působí každý všední den odpoledne.

Rekvalifikační a informační centrum, s. r. o.

Předmětem činnosti je pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí, včetně lektorské činnosti. Zaměřuje se zejména na vzdělávací akce pro uchazeče o zaměstnání evidované úřadem práce. S Úřadem práce v Mostě také spolupracuje při tvorbě a realizaci rekvalifikačních kurzů a vzdělávacích programů pro nezaměstnané. Organizace realizuje i několik registrovaných sociálních služeb. Jedná se o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a služby odborného sociálního poradenství. S Úřadem práce v Mostě také spolupracuje při tvorbě a realizaci rekvalifikačních kurzů a vzdělávacích programů pro nezaměstnané. Organizace realizuje i několik registrovaných sociálních služeb. Jedná se o sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a služby odborného sociálního poradenství.

Diakonie ČCE – Středisko sociální pomoci v Mostě

Diakonie ČCE – Středisko sociální pomoci v Mostě je církevní právnickou osobou a od roku 2000 působí jako samostatná organizační jednotka Diakonie Českobratrské církve evangelické. Působí v Mostě a poskytuje tyto služby: azylový dům pro ženy a matky s dětmi, občanská poradna, dobrovolnické centrum, sociální práce v ohrožených rodinách, která je určena pro úplné nebo neúplné rodiny s dítětem, u něhož je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, již rodiče nedokážou sami bez pomoci překonat.

Klub národnostních menšin

Klub národnostních menšin byl založen městem Most v roce 2010 v SVL „Stovky“. Původně bylo zařízení určeno k podpoře a rozvoji aktivit v oblasti činnosti národnostních menšin. Od roku 2017 se služby zařízení rozdělily a vedle aktivit pro osoby ze SVL (především děti a jejich rodiče) v rámci KNM začala působit registrovaná sociální služba nízkoprahového zařízení pro děti a mládež ve věku od 6 do 15 let „SVĚT“. Dnes zařízení kombinuje aktivity pro rodiče a předškolní děti, poradenství, služby nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, realizují se zde i akce národnostních menšin. Od září 2016 je KNM zapojen do projektu Inkluze na mosteckých školách, financovaného z OP VVV.

Středisko volného času, Most, Albrechtická 414, příspěvková organizace

Středisko volného času je školské zařízení pro zájmové vzdělávání podle § 118 školského zákona. Bylo zřízeno městem Most jako příspěvková organizace, která je zařazená v rejstříku škol a školských zařízení. Zabezpečuje zájmovou, kulturní, sportovní a vzdělávací činnost pro všechny věkové kategorie (příležitostná a pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost, táborová a rekreační činnost, individuální práce s dětmi, žáky či studenty). Organizuje akce netradičního a zábavného charakteru pro veřejnost a spolupracuje se

zřizovatelem na kulturních, společenských a sportovních akcích. Má celoroční provoz, sídlí v budově bývalé ZŠ v Albrechtické ulici. Je umístěno v dostupné lokalitě, a to jak pěšky z centra města, tak při využití městské hromadné dopravy. Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí využívají nabídky zařízení v malé míře.

Dyáda Most, dětský diagnostický ústav a středisko výchovné péče a ZŠ Liberec

Zařízení poskytuje poradenskou a diagnosticko-terapeutickou péči v rámci ambulantního a internálního pracoviště pro děti a mládež s výchovnými problémy – poruchy chování, výchovné problémy na podkladu ADHD, ale i úzkostnost, psychosociální nepřizpůsobivost, experimentování s návykovými látkami, dětská delikvence atd. Zaměřuje se na poradenství, diagnosticko-terapeutické a prázdninové pobyty, psychosociální výcvik klientů, besedy a přednášky pro školy a jiná zařízení pracující s dětmi a mládeží, depistáže na základních školách, individuální i skupinové terapie, arteterapie, konzultace pro odbornou veřejnost, psychologická a etopedická vyšetření. Služby jsou určeny pro problémové děti a mládež od 3–18 let (popř. do doby dokončení středoškolského studia).

4. Závěry

4.1 Oblast předškolního vzdělávání

Odborníci se shodují, že kvalitní předškolní příprava má zcela zásadní význam pro úspěch žáka ve vzdělávacím procesu i při následující volbě kariéry. Proto je nyní klíčovou otázkou, které se věnují mateřské školy i neziskové organizace, jak přivést děti ze sociálně vyloučeného prostředí do vzdělávacího systému ještě před zahájením školní docházky. Jedním ze základních nástrojů jsou předškolní kluby, které děti samy vzdělávají, ale zároveň je připravují na účast v běžné mateřské škole. Mezi aktéry panuje shoda, že spolupráce předškolních klubů a mateřských škol tvoří bezpečný most pro úspěšný vstup dětí ze SVL do vzdělávacího systému. Výhoda klubů spočívá v jejich nízkoprahovém zaměření, jež umožňuje docházet i občasné a zdarma. Mohou tak snáze motivovat rodiny, které s předškolním vzděláváním nemají zkušenost, zároveň je pak postupně adaptovat na vstup do MŠ. Kapacity těchto předškolních klubů, které zřizují neziskové organizace nebo samotné město Most, jsou ovšem nedostatečné a jejich financování je založeno na získávání finančních prostředků pro jejich činnost z různých fondů, což je administrativně náročné a dlouhodobě obtížně udržitelné. Dalším problémem je kapacita MŠ v budoucích letech, zejména s ohledem na legislativně zakotvenou nárokovost umísťování věkových skupin dětí v následujících letech, přičemž v roce 2020 budou mít nárok na umístění v MŠ i děti ve věku od dvou let. V MŠ chybí i prostor na individuální práci s dětmi a dlouhodobá metodická podpora pedagogům v oblasti inkluzivního vzdělávání. Společně s nedostatkem odborníků a pomůcek pro práci se znevýhodněnými dětmi pak tyto důvody někdy vedou k obavám, skepsi a hostilitě k myšlence inkluzivního vzdělávání. Často zmiňovaný problém je pak spolupráce s rodiči a chybějící prostředky rodin na některé aktivity. Rezervy lze též nalézt ve spolupráci klubů s MŠ, která by mohla být užší.

4.2 Oblast základního vzdělávání

Řada aktérů mluví o nízkém zapojení rodičů sociálně znevýhodněných dětí do procesu vzdělávání. Řada rodičů, zejména ze sociálně vyloučených lokalit, nekomunikuje dostatečně se školami a nezapojuje se do přípravy žáků na výuku. S tím souvisí také vzdělanostní struktura území, která je nejhorší v SVL. Rodiče s nízkým dosaženým vzděláním pak nepřikládají vzdělání patřičnou důležitost a nezajímají se o úspěch dětí ve vzdělávacím procesu. Z toho plynou nízké možnosti pro zapojení žáků do neformálního vzdělávání. Překážkou ve výuce bývají často projevy rizikového chování, kterých školy uvádějí celou řadu. Patří mezi ně návykové chování, virtuální návykové chování, šikana, nesnášenlivost mezi skupinami žáků, nabourávání výuky a třídních kolektivů. Školy se necítí připravené na řešení těchto problémů, které jim odčerpává kapacity. Žákům někdy chybí základní pomůcky a mají nízkou motivaci, což opět souvisí s výše popsaným rodinným prostředím. S nízkou motivací k úspěchu ve vzdělávání pak dále souvisí nedostatek zájmu

o školní přípravu a nabízené možnosti doučování, stejně jako nezáměr o pokračování studia na SŠ. S tím může (zvláště u Romů a sociálně vyloučených) souviset i nižší vazba vzdělání na uplatnění na trhu práce. Základní školy uvádějí průměrně 24,3 % žáků ohrožených školním neúspěchem. Velká část těchto žáků pochází ze sociálně vyloučeného prostředí, ale patří sem také žáci s nedostatečnou jazykovou kompetencí, poruchami řeči a různými zdravotními handicapy. Zvláštní postavení má záškoláctví a skryté záškoláctví, které může mít mnoho příčin, ale často je vázáno právě na žáky ze sociálně vyloučeného prostředí. Často se jedná o desítky až stovky hodin. Žák je pak prakticky nevzdělávatelný. Mezi zásadní hrozby patří neefektivní řešení tohoto problému a jeho další nárůst.

Výrazným problémem Mostu je, že školy jsou důsledky sociálního vyloučení zatížené nerovnoměrně. Problematika sociálního vyloučení se v některých obvodech, v nichž jsou sociálně vyloučené lokality, projevuje podstatně výrazněji a koncentrovaněji (školu na sídlišti Chanov lze dokonce chápat jako segregovanou), vedle toho na většině škol tvoří žáci z vyloučeného prostředí menšinu. Tato menšina je však různě veliká – od 10 % do 40 %. Přes snahu škol podpořit žáky ohrožené školním neúspěchem jich řada odchází předčasně ze vzdělávacího systému. Uvedená situace se může zhoršit tím, že se nadále bude prohlubovat nerovnoměrné zatížení škol (bez odpovídající podpory), což může vyústit ve špatnou pověst některých škol a jejich segregaci.

Základní školy si stěžují na nedostatek prostoru pro individuální práci s žáky, což souvisí s vysokou naplněností některých tříd. Dalším problémem je dle aktérů nedostatek pomůcek pro individuální podporu, v některých případech chybějící prostory ve školách a chybějící personální zabezpečení odborníků na školách (zejména pak školních psychologů, školních speciálních pedagogů a sociálních pedagogů). Nedostatek může být dán absolutním nedostatkem počtu odborníků, relativním nedostatkem jejich počtu v územní oblasti či kraji, nedostatečným finančním ohodnocením či vysokou administrativní zátěží, plynoucí ze snahy zajistit pro ně finance. Pokud se odborníky povede zajistit, je pak náročné zajistit vhodnou koordinaci jejich služeb v rámci školy a jejich metodické vedení. Potřeba metodického vedení se pak projevuje zejména u školních asistentů a asistentů pedagoga. Mezi zmíněnými problémy lze opět uvést rezervy ve spolupráci mezi institucemi, zejména mezi ZŠ, MŠ a NNO. V některých

případech se objevily i stížnosti na špatnou spolupráci s OSPOD.

Všechny uvedené důvody společně s nízkým finančním ohodnocením jejich práce pak mohou ústít do demotivace pedagogů, silnější adhezi k syndromu vyhoření a nízkým počtům a kvalitě pedagogů samotných. Dále se může projevit odmítáním myšlenky inkluzivního vzdělávání a skepsí k němu. Jako nejobecnější hrozbu lze identifikovat celkové zhoršení dosaženého vzdělání, nárůst předčasných odchodů ze vzdělávacího systému a menší podíl žáků dosahujících středoškolského vzdělání.

Mezi často uváděné hrozby také patří administrativní náročnost shánění zdrojů na opatření ve vzdělávání a dlouhodobá neudržitelnost aktivit financovaných z projektů. Jinými slovy, když je inkluzivní směr školství ukotven v zákoně, měly by na doplňující opatření, jako je DVPP či odborníci na školách, být připraveny nárokové finance, místo poněkud nahodilého a administrativně náročného financování formou dočasných projektů.

Ohledně silných stránek a příležitostí byla identifikována dobrá úroveň dalšího vzdělávání pedagogů na řadě škol, takže se nabízí, aby se nadále sbíraly jejich potřeby ke vzdělávání a byl vytvořen systém sdílení zkušeností a strukturované nabídky dalšího vzdělávání. Řada škol má již zkušenosti se zapojením asistentů pedagoga a školních asistentů, takže je nasnadě tyto zkušenosti prohlubovat a dále upevňovat a rozvíjet jejich metodické vedení a spolupráci s pedagogy. Posílení ŠPP by mohlo vést k větší dostupnosti odborné péče pro žáky škol.

Nabídka volnočasových aktivit v ZŠ i NNO je kvalitní, ale bylo by vhodné ji rozšířit zejména pro cílové skupiny ze sociálně vyloučených lokalit. Jako příležitosti pro další rozvoj byly identifikovány možnosti zapojení nepatologických vzorů pro žáky, zapojení širších příbuzenských sítí (např. prarodičů), pokud rodiče nepodporují své děti ve vzdělávání, celkově užší spolupráce s rodinou prostřednictvím školních asistentů a sociálních pedagogů a touto cestou zajištění efektivnější přípravy do školy. Tuto spolupráci je pak možné posilovat společnými komunitními aktivitami.

4.3 Spolupráce hlavních aktérů

V Mostě působí celá řada aktérů, kteří se podílejí na vzdělávání žáků ze sociálně vyloučeného prostředí. Ne vždy však spolu tito aktéři spolupracují. V rámci přípravy SPSZ, MPI a jednání pracovních skupin MAP se v mnoha ohledech projevila potřeba promyšlené koordinace všech aktérů vzdělávání.

Jednou z rovin je spolupráce NNO a škol, kterou lze dosáhnout větší efektivity při podpoře žáka, ale i rovnoměrnějšího rozdělení zátěže mezi více škol. Další rovinou je alespoň částečné sladění východisek hlavních aktérů systému vzdělávání a některých lidskoprávních organizací. Dále je potřebná spolupráce při větším zapojování rodičů do práce škol. Podrobněji je třeba promyslet přechody dětí z předškolních klubů do mateřských škol. Zároveň je účelné naplánovat změny vzdělávací soustavy, které by bylo možné v dlouhodobějším horizontu podpořit ze zdrojů EU a provázat síť základních a středních škol. Dalším krokem je pak provázání vzdělávacích institucí s ÚP a se

zaměstnavateli, aby byla přímější vazba mezi vzděláním a uplatněním na trhu práce. Klíčové je pak provázání a komunikace mezi školami navzájem, mezi školami a zřizovatelem a mezi ZŠ a dalšími školskými zařízeními. Na individuální úrovni by bylo vhodné zpracovat metodiku popisující práci s ohroženým žákem a zapojení různých institucí do práce s ním.